

к.е.н., доцент Шикіна О.В.

Імплементація досвіду країн ЄС для розвитку екологічного туризму в Україні

На даний час у світі переважає теорія стійкого розвитку, яка відноситься і до туризму. Стійкий туризм – це такий туризм, який задовольняє усі існуючі потреби людей у подорожах, але при цьому розвивається таким чином, щоб забезпечити відповідними можливостями прийдешні покоління. Стійкий туризм включає ресурсозбереження, як дбайливе ставлення до біорізноманіття, збереження усього навколишнього середовища, враховує культурні та соціальні відносини, що склалися у межах сучасної економічної моделі та економічного розвитку. У концепції стійкого розвитку ці три складові є передумовою будь-якого діяння/концепту та є рівноцінні.

Екологічний туризм розглядається як приклад стійкого туризму, оскільки реалізує на практиці головні принципи і концепції стійкого розвитку, зокрема, «несуперечливе» природокористування, що не призводить до деградації ресурсів, оскільки для відновлення та охорони останніх використовується частина прибутків від розвитку екотуризму.

Таким чином, екологічний туризм – це природоорієнтований сталий туризм, який відповідає цілям стійкого розвитку (*Sustainable Development Goals* – *SDGs*) установлені ООН у 2015 році з перспективою до 2030р.

Об'єктами екотуризму можуть бути як природні, так і культурні визначні пам'ятки, природні й природно-антропогенні ландшафти, де традиційна культура становить єдине ціле з навколишнім середовищем. Об'єктами екотуризму можуть стати й екзотичні рослини співтовариства, або біоценози, наприклад, тропічні ліси, що цвітуть, літня тундра тощо. Але частіше туристів приваблюють унікальні ландшафти в цілому.

За умови мети подорожі (відпочити й одержати певний обсяг знань) можна виділити наступні чотири види екологічного туризму:

- науковий туризм. Туристичними об'єктами у таких турах виступають природні території особливої охорони: заповідники, заказники, національні парки. У процесі наукових екологічних турів туристи приймають участь у різноманітних дослідних експедиціях, ведуть польові спостереження;

- тури історії природи. Це сукупність навчальних, науково-культурних і туристичних екскурсій, які пролягають за спеціально створеними екологічними маршрутами. Найбільш часто такі екологічні тури організовуються на території заповідників, національних парків, на туристичних територіях і акваторіях;

- пригодницький туризм. До нього можливо включити наступні тури: *discoveryamp*; *adventureholidays* (віддалені регіони); *shortdestinations* (короткострокові тури на велосипедах); *walkingamp*; *trekking* (пішохідні маршрути по складній місцевості); *multi-activityholidays* (подорожі із значними фізичними навантаженнями); *overlandtours* (подорожі на спеціально переобладнаних для житла автомобілях). Цей вид екотуризму об'єднує усі подорожі, пов'язані з активними способами пересування і відпочинку на природі. До нього відносяться: альпінізм, скелелазіння, гірський і пішохідний туризм, водний, гірськолижний, кінний туризм, дайвінг, парашутизм. Деякі з цих видів туризму відносяться до екстремальних;

- подорожі у природні заповідники і резервати. Висока привабливість унікальних і екзотичних природних об'єктів та явищ, які знаходяться у заповідниках, привертають безліч туристів.

За деякими оцінками, екологічний туризм охоплює понад 10-15% туристичного ринку, а темпи його росту перевищують відповідні темпи по всій індустрії туризму.

Екотуризм розповсюджується по всьому світу. Багато таких об'єктів вже внесено до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. На даний час лідером зазначеного сегменту туристичного ринку можна назвати Європу. Країни Європи переживають внутрішній "екотуристичний бум", а також вони генерують попит на цей вид туризму.